

מסורת הש"ס

א) גיטין נג. וש"י;
ב) נבטשה שבטשוח אר' רה"ן;
ג) לאחר דרישה לא אלא אפילו י"א ז"ק;
ד) לעיל ג;
ה) למקן נג;
ו) תמורה כד;
ז) נלקמן לו. נט., א;
ח) יומא פח. לעיל, ג;
ט) דא'הטיל מוס לבכור ראשון והמירו על יד ז"ק;
י) וכו פני מחזי אפ"ה היו מוס שנגלוי ז"ק;
יא) צנעקרי ז"ק;
יב) ישראל והא ז"ק;
יג) צו דממר הדא' ז"ק;
יד) ז"ק ואין לו לחוש שמה יאל רוב הראש ברישא קודם שאל הארון וחזו דממור כי כ"ל;
טו) והאי לימור ז"ק;
טז) כרעה דפ' ז"ק;
יז) מחזיק דף קט פ"ג מוס' דיה רב הונא;
יח) שם כה.

הגהות הב"ח

א) נ"י דרמנ' הוא לעידי:
ב) שם פסג אחת היו ר"י א"כ;
ג) רש"י ד;
ד) אימא וכו' ואניו צעריה ואין נחלח:
ה) ד"ה חותין וכו' חוטמו שפגמו שניטלה מהם:

גליון הש"ס

בתנ"י וקשרו זבנות בבורות. ע' גדלש' פ"ו דמ"מ פ"ו:

לעני רש"י

טונפולש' ו"טנפוליש'. צעריים.

ניצבצ"ה ו"ניצבוצ"ש. תורכים.

מישיליר"ש. (שינים)

טוחות.

מוסף רש"י

טימא כו' לא קנסו בנו אחירו. לנלם, וש"י;
שוא חיבי לשלם דממנ בבחוקין (גיטין נג);
הטמאה והממעה והממסן שוגג פטור מדין חיבי (ע"ז ד);
הדיק שאניו ניכר. טומאה חיבה כימת בפריות, לא שמה (יוקם).

לחיבי נכסין מן המורה (יוקם).
קודם שיצא האדיר העולם. געדיין ואל תקעש;
לבכור כהנא תלול קדושתיה;
דמתיב לו בככור אכר יולא, ולא הוי כמטיל מוס כקדשים (ע"ז ג);
גדיא באודניה. שגאדי ואל דרך צעדי ונחלות האלוים ממלה, אימרא בשפורותיה. שפי תלול ואלא ממלה (תמורה כד);
החורטין החיצונות, ינלזש' שאלמעט הטה;
שפגממו. שחמטו מעט, ושפגממו. שחמטו כמכין ירשונא ואלא מיחיה אלא כעין ספק (לשון יד);
רועים כהנים אינן נאמנין. לומר מאלו נפל זו מוס וכו;
לפי שמשדו הכנים להטיל חותין צבסרות חתן אלו כדי להמירן כשמיחה, ולס ביטא ככור להלאותו לחסס לרף שני עדים עמו שפאלו נפל זו מוס (פסחודר; ד) וכע"ז ביצה כד).

רבינו גרשום

טימא טהרותיו לא קנסו בנו לצולם:
ב) זקן. שלא היה בו מוס ושערו מדולדל לפי שהיה אסור בגיזה:
פיגוס. רומח:
זכר. של רחלים. היינו בכור;
כל שהוא לדעתו. לדעתהבעלים אסור ושלא לדעתו דלא ציור בפירושהבעלים לא לקסדור ולא להניקות משום הכי היתיר. אבל בשצער באניו בכורות אחרים והניקות נמי ולא מיחו בידם הבעלים היינו לדעתם משום הכי אסור:
ורצבא. קמחן וחתירו והתירו תרי זמני דאי אשמעינן עובד כוכבים קסדור משום הכי היתיר. דלא קא אתי למסרך דליה ביח למיגור משום סמך מילתא דעובד כוכבים הוא ולא איכפת [ולן] באיסור משום הכי היתיר;
אבל קטן דאתי למיסרך. דאי שרית השוא דילמא אתי למעבד כשהוא גדול אימא לא:
ואי אשמעינן קטן. מעשה דתינוקות משום הכי היתיר דלא אתי לאחילופי בגדול;
אבל עובד כוכבים קסדור דאתי לאחילופי בגדול ישראל דמאן דחזא לעובד כוכבים גדול דהטיל מוס וקסבר דישאל הוא ואתי לאחילופי בגדול ישראל שמא יטיל מוס אימא לא לישרו צריכא:
לא שנו דהתירו אלא דאמרו ליה לקסדור אינו נשחט אלא א"כ היה בו מוס אבל אמר כר:
לאיתוי גרמא. שמינח בצק או דבילה באזנו:
לאיתויי מסיח ליה תומי דאפי' כ' זכר של תמלס וקן. הינו כער שלא היה בו מוס:
ושערו מדולדל וכו'.

כל פסולי המוקדשין

בפרק חמישי בכורות לה.

גדיא באודניה. כשרואה שמיעוט הראש צחוק יכול להטיל מוס

באח' ואין לו לחוש לט מירשא האחזן שמא יאל רוב הראש

וחזר דממקן שאניו הגדי גדולות דרך אונים ללאט צמיעוט הראש

אימרא בשפותיה אצל צאניה לא לט ויש לו לחוש שמא יאל רוב הראש

וחזר:
א"כא דאמרי אימרא נמי

באודניה לט [אימור] דרך צדעין נפק.

כיון שרואה עכשיו מיעוט לט אחזן אין

לומר שמא יאל ראשו ורובו וחזר וט והא

אימר כמו ואלא כמו חיישי' שמא חזק

לחומה לנו דפרק השואל בשבת (דף

קנא). לט ודחיישין שמא אימרוהו

וכתצוהו דפרק אהד דיני ממונות לט

(פסהדנן ג). ורצא דהכא ס"ל כרצ

קסדא דפ' צהמה המקשה (חולין פט):

דלרצ הונא דאמר הסם יאל שלש

ומכרו לעובד כוכבים לט ואלא שלש

אחר קדוש ולא חלה המכירה כלל

כיון דנפק לבסוף רוצא דאיתגלי

מילתא דלמפרע קדוש א"כ כהא נמי לט

שלא רוב אחרי כן איגלאי מילתא

דהוי קדוש מעיקרא ונתחייב לט ממנה

שמטיל מוס צבכור ואיכא לאוקמי

הא מיל דרצ יהודה אליבא דרצ הונא

ס' כשלא יאל כלל וסוגיא נמי דריש

כילד מערימין (תמורה כד):
דמוקי דרצ

יהודה צומן הוי ולא חזי להקדשה

ופריך אי צומן הוי מאי למימרא

ומשני מהו דתימא נגזר דילמא נפיק

רוב ראשו וקא שדי מיל מומא קמ"ל

ההיא נמי דלא כרצ הונא דלדידיה

צמיעוט ראשו נמי איכא איסורא ולא

ה"ל למינקט רוב ראשו ועוד התס'

דקאמר ליה רצ עמרס לרצ שש אמר

על הצכור עס יצלת רובו יאל עולה

עולה הוי או צכור הוי מיל נמי דלא כרצ

הונא דמשמע מיל דפשיטא דקודס יצלת

רובו יכול להפקיע מיל קדושת צכור

אס לא נחלק צין מכירה להס:

מיימר

לאחר דריפה לא פשיטא מהו דתימא צעריה הוא דמוכר קמ"ל

אמר רב פפא לא תימא בשעת דריפה אין; אבל שלא בשעת דריפה לא אלא

האפילו לאחר דריפה נמי מאי טעמא צעריה [הוא] דמוכר; א"ר יהודה

ימותר להטיל מוס בבכור קודם שיצא לאויר העולם אמר רבא גדיא

באודניה אימרא בשפותיה איכא דאמרי אימרא נמי באודניה אימור דרך

צדעיו נפק אמר י רבא אבל ולא מיחזי פעי מומא מאי קמ"ל

תנינא יט' ה' החוטין החיצונות שנפגמו ושנגממו הפנימיות שנעקרו יט' מ"ט לאו

משום דכי פעי מיחזי אמר יט' רב פפא רבא נמי טעמא דמתנ' מפרש מאי טעמא

נעקרו הוי מומא משום דכי פעי מיחזי:
מתנ' כל המומין הראויין לבא

בידי אדם רועי ישראל נאמנין יט' רועים כהנים אינן נאמנין רשב"ג אומר ה"נאמן

הוא על של חבירו ואין נאמן על של עצמו ר"מ אומר ה' החשוד על הדבר

לא דנו ולא מעידו:
גמ' ר' יוחנן ור' אלעזר חד אמר ירועי ישראל

בי כהנים נאמנין ללגימא לא חיישינן רועי כהנים בי ישראל אין נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

פרק חמישי בכורות לה.

גדיא באודניה. כשרואה שמיעוט הראש צחוק יכול להטיל מוס

באח' ואין לו לחוש לט מירשא האחזן שמא יאל רוב הראש

וחזר דממקן שאניו הגדי גדולות דרך אונים ללאט צמיעוט הראש

אימרא בשפותיה אצל צאניה לא לט ויש לו לחוש שמא יאל רוב הראש

וחזר:
א"כא דאמרי אימרא נמי

באודניה לט [אימור] דרך צדעין נפק.

כיון שרואה עכשיו מיעוט לט אחזן אין

לומר שמא יאל ראשו ורובו וחזר וט והא

אימר כמו ואלא כמו חיישי' שמא חזק

לחומה לנו דפרק השואל בשבת (דף

קנא). לט ודחיישין שמא אימרוהו

וכתצוהו דפרק אהד דיני ממונות לט

(פסהדנן ג). ורצא דהכא ס"ל כרצ

קסדא דפ' צהמה המקשה (חולין פט):

דלרצ הונא דאמר הסם יאל שלש

ומכרו לעובד כוכבים לט ואלא שלש

אחר קדוש ולא חלה המכירה כלל

כיון דנפק לבסוף רוצא דאיתגלי

מילתא דלמפרע קדוש א"כ כהא נמי לט

שלא רוב אחרי כן איגלאי מילתא

דהוי קדוש מעיקרא ונתחייב לט ממנה

שמטיל מוס צבכור ואיכא לאוקמי

הא מיל דרצ יהודה אליבא דרצ הונא

ס' כשלא יאל כלל וסוגיא נמי דריש

כילד מערימין (תמורה כד):
דמוקי דרצ

יהודה צומן הוי ולא חזי להקדשה

ופריך אי צומן הוי מאי למימרא

ומשני מהו דתימא נגזר דילמא נפיק

רוב ראשו וקא שדי מיל מומא קמ"ל

ההיא נמי דלא כרצ הונא דלדידיה

צמיעוט ראשו נמי איכא איסורא ולא

ה"ל למינקט רוב ראשו ועוד התס'

דקאמר ליה רצ עמרס לרצ שש אמר

על הצכור עס יצלת רובו יאל עולה

עולה הוי או צכור הוי מיל נמי דלא כרצ

הונא דמשמע מיל דפשיטא דקודס יצלת

רובו יכול להפקיע מיל קדושת צכור

אס לא נחלק צין מכירה להס:

מיימר

לאחר דריפה לא פשיטא מהו דתימא צעריה הוא דמוכר קמ"ל

אמר רב פפא לא תימא בשעת דריפה אין; אבל שלא בשעת דריפה לא אלא

האפילו לאחר דריפה נמי מאי טעמא צעריה [הוא] דמוכר; א"ר יהודה

ימותר להטיל מוס בבכור קודם שיצא לאויר העולם אמר רבא גדיא

באודניה אימרא בשפותיה איכא דאמרי אימרא נמי באודניה אימור דרך

צדעיו נפק אמר י רבא אבל ולא מיחזי פעי מומא מאי קמ"ל

תנינא יט' ה' החוטין החיצונות שנפגמו ושנגממו הפנימיות שנעקרו יט' מ"ט לאו

משום דכי פעי מיחזי אמר יט' רב פפא רבא נמי טעמא דמתנ' מפרש מאי טעמא

נעקרו הוי מומא משום דכי פעי מיחזי:
מתנ' כל המומין הראויין לבא

בידי אדם רועי ישראל נאמנין יט' רועים כהנים אינן נאמנין רשב"ג אומר ה"נאמן

הוא על של חבירו ואין נאמן על של עצמו ר"מ אומר ה' החשוד על הדבר

לא דנו ולא מעידו:
גמ' ר' יוחנן ור' אלעזר חד אמר ירועי ישראל

בי כהנים נאמנין ללגימא לא חיישינן רועי כהנים בי ישראל אין נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו ואתא רבי מאיר למימר

החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו וחד אמר רועי ישראל והן כהנים נאמנין

מימר אמר כיון דקא טרחנא ביה לא שביק לדידי ויהיב לאחרניי והוא

הדין כהן לכהן דחיישינן לגומלין ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר

עין משפט ונר מצוה

לד א מיי' פ"ו מהל' חובל

ומזיק הלכה ג:

לה ב ג מיי' פ"ב מהל' צמחות

הל' י"ב טוש"ע

י"ד ס' ש"ג סעיף ג:

לו ד מיי' שם הל' יא טוש"ע

שם סעיף ד:

ה [נמי] שם טוש"ע [שם]

לו ד מיי' שם הל' יד טוש"ע

לח ז מיי' פ"ב מהל' איסורי

מוצה הל' ג:

לח ה מיי' פ"ב מהל'

כד ע"כ ש"ד סעי' ג:

כט מיי' שם הל' טו

טוש"ע שם סעי' ג:

שיטה מקובצת

א) טימא טהרותיו של חבירו

ומת:
ב) דרבנן הוא:

ג) מעשה. ע' תוס' לעיל (דף

כד ע"כ) ולקמן (דף נג ע"ה):

ד) ורמאה קסדור אחד:

ה) וצריח את אדני:
ו) והיתיר:

ז) ורמאה קסדור אחד:

ח) ורמאה קסדור אחד:

ט) ורמאה קסדור אחד:

י) ורמאה קסדור אחד:

יא) ורמאה קסדור אחד:

יב) ורמאה קסדור אחד:

יג) ורמאה קסדור אחד:

יד) ורמאה קסדור אחד:

יט) ורמאה קסדור אחד:

כ) ורמאה קסדור אחד:

כא) ורמאה קסדור אחד:

כב) ורמאה קסדור אחד:

כג) ורמאה קסדור אחד:

כד) ורמאה קסדור אחד:

כה) ורמאה קסדור אחד:

כו) ורמאה קסדור אחד:

כז) ורמאה קסדור אחד:

כח) ורמאה קסדור אחד:

כט) ורמאה קסדור אחד:

ל) ורמאה קסדור אחד:

לא) ורמאה קסדור אחד:

לב) ורמאה קסדור אחד: